

ความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์หญ้าแฝก เพื่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

"นักเรียน นักศึกษา มีจิตสำนึกการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกนำความรู้ไปต่อยอด
สร้างนวัตกรรมใหม่ในการเพิ่มมูลค่าจากหญ้าแฝกเพื่อความยั่งยืน
แต่ละภูมิภาคมีพันธุ์หญ้าแฝกที่เหมาะสมกับพื้นที่รักษาพันธุ์หญ้าแฝกบริสุทธิ์"

นายปราโมทย์ ยาใจ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายยุทธศาสตร์ อนุรักษ์พันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ
ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

เป้าหมายโครงการ

1. สำรวจสายพันธุ์เพื่อจัดสรรให้สถานีพัฒนาที่ดิน 77 จังหวัด
2. เดินป่าหาแฝก 5 ภูมิภาค และทดสอบความอยู่รอดของแฝกบริสุทธิ์ 25 สายพันธุ์
3. ขยายผลปลูกแฝก 878 อำเภอทั่วประเทศ
4. ประกวดผลิตภัณฑ์จากแฝกเพื่อส่งเสริมชุมชนในครัวเรือน

สำรวจสายพันธุ์เพื่อจัดสรรให้สพด. 77 จังหวัด 7.88 ล้านบาท 6 กิจกรรม แบ่งออกเป็น

ปี 2566 4,000,000 บาท 5 กิจกรรม ได้แก่

1. สำรวจและคัดเลือกพันธุ์ 500,850 บาท
2. เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ 1.54 ล้านกล้า 1,155,000 บาท
3. อบรมเจ้าหน้าที่ 73,150 บาท
4. แผลงขยายพันธุ์หญ้าแฝก 1,771,000 บาท
5. ติดตามประเมินผล 500,000 บาท

ปี 2567 - 2570 3,880,000 บาท 2 กิจกรรม ได้แก่

1. ติดตามประเมินผล 800,000 บาท
2. ดูแลรักษาแปลงหญ้าแฝก 3,080,000 บาท

เดินป่าหาแฝก 5 ภูมิภาค และทดสอบความอยู่รอดของแฝกบริสุทธิ์ 25 สายพันธุ์ 2.50 ล้านบาท

- เดินป่าหาแฝกสายพันธุ์บริสุทธิ์ที่เจริญเติบโตในป่า 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ
- ทดสอบความอยู่รอดของหญ้าแฝกสายพันธุ์บริสุทธิ์ 25 สายพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยใช้พันธุ์แฝกที่เหมาะสมกับพื้นที่ลดการชะล้างพังทลายของดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขยายผลปลูกแฝก 878 อำเภอทั่วประเทศ 33.44 ล้านบาท

- พันธุ์หญ้าแฝกที่เจริญเติบโตเหมาะกับสภาพพื้นที่ จำนวน 6 สายพันธุ์ แจกจ่ายโดยทั่วไป 50 ล้านกล้า
- มวลชีวภาพใบหญ้าแฝกแห้ง 11 ตันต่อไร่ต่อปี สำหรับใช้เป็นวัสดุค้ำดินในการผลิตผลิตภัณฑ์
- นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์จากสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ ได้รับการปลูกฝัง มีความรู้เรื่องพันธุ์หญ้าแฝก และการนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ประกวดผลิตภัณฑ์จากแฝกเพื่อส่งเสริมชุมชนในครัวเรือน 1.48 ล้านบาท

- เพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก
- กลุ่มแม่บ้าน วิสาหกิจชุมชน สามารถต่อยอดพัฒนาความรู้ การผลิตชิ้นงานจากใบหญ้าแฝกได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน เกิดความเข้มแข็ง

ตระหนักรู้หญ้าแฝกของพระราชอา
สร้างความยั่งยืนสู่สังคม 44.51 ล้านบาท

6 สายพันธุ์บริสุทธิ์หญ้าแฝก ของพระราชฯ

นายปราโมทย์ ยาใจ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
 นายยุทธศาสตร์ อนุรัตน์พันธุ์ ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พระราชพรหม

อรรถประโยชน์

สงขลา 3

พืชมัปนิยม

สงระกา

สิงห์เหนือ

สุพรรณบุรีธานี

เสื่อใต้

ชัยป่า

เจ้าป่า

ธนทรหด

ทนทรหด

หญ้าแฝกกลุ่ม

หญ้าแฝกดอน

6 สายพันธุ์บริสุทธิ์ที่ญาแฝก ของพระราช

นายปราโมทย์ ยาใจ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายยุทธศาสตร์ อนุรักษพันธุ์
ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

พระราชทาน (อรรถประโยชน์) #ปลูกในที่สูง ทำเครื่องจักรสาน รากหอม

ลักษณะประจำพันธุ์ ใบสีเขียวเข้ม ท้องใบสีขาว ดอกสีม่วงเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลางกอ ๔๓.๒ เซนติเมตร ความสูงกอ ๙๕ เซนติเมตร ความยาวใบ ๒๑๓.๖ เซนติเมตร C:N ratio = ๘๙.๑๕ เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคเหนือ เจริญเติบโตดีในสภาพพื้นที่ ลุ่ม ดินร่วน ใบเมื่อแห้งน้ำจะนิ่มจึงเหมาะสำหรับนำไปทำผลิตภัณฑ์จักสาน รากมีกลิ่นหอมจึงสามารถนำไปต่อยอดทำน้ำมันหอมระเหย น้ำหอม หรือเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอางค์ต่างๆ

พันธุ์สงขลา ๓ (พิมพ์นิยม) #แตกกอโตไว ทำเครื่องจักรสาน นิยมปลูกหลายภาค

ลักษณะประจำพันธุ์ ทรงพุ่มกาง ใบมีสีเขียว ท้องใบมีสีขาวละเอียด ใบค่อนข้างใหญ่ ใบจะเป็นมันและอ่อน ดอกสีม่วงแดง เส้นผ่านศูนย์กลางกอ ๓๘.๒ เซนติเมตร ความสูงกอ ๘๐ เซนติเมตร ความยาวใบ ๒๔๓.๖ เซนติเมตร C:N ratio = ๘๗.๐๗ เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ เจริญเติบโตดีในดินร่วนเหนียว ดินทราย ดินลูกรัง ลักษณะลำต้นแข็ง ตั้งตรง เหมาะสำหรับปลูกขวางร่องน้ำ แดกกอดี มีการเจริญเติบโตเร็ว คนจึงนิยมปลูก มีการใช้โยชน์ในหลายภูมิภาค ใบเมื่อแห้งน้ำจะนิ่มจึงเหมาะสำหรับนำไปทำผลิตภัณฑ์จักสาน

ศรีลังกา (สิงห์เหนือ) #ทนเค็ม ทนหนาวเย็น นิยมปลูกในภาคเหนือ

ลักษณะประจำพันธุ์ ใบสีเขียว ท้องใบสีขาว ใบเป็นมัน ดอกมีสีม่วง การแตกกอค่อนข้างหลวม หน่อกลม ยึดปล้องเร็ว โคนกอเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางกอ ๓๘.๖ เซนติเมตร ความสูงกอ ๗๕ เซนติเมตร ใบเป็นมัน ความยาวใบ ๑๖๑.๔ เซนติเมตร C:N ratio = ๙๐.๕๙ เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคเหนือเจริญเติบโตดีในดินลูกรังในสภาพอากาศหนาวเย็น และภายใต้ร่มเงาของไม้ยืนต้น ไม้ผล สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพพื้นที่ดินเค็มที่ระดับความเค็ม ๒๐ เดซิซีเมนต่อเมตร การที่ญาแฝกเจริญเติบโตได้ในดินเค็มน่าจะเป็นผลมาจากญาแฝกพันธุ์ศรีลังกามีระบบรากลึกกว่าพันธุ์อื่นๆ รากจึงเจริญทางด้านแนวลึกมากกว่า จึงไม่ได้รับผลกระทบจากเกลือที่ผิวดิน

สุราษฎร์ธานี (เสือใต้) #ทนเปรี้ยว ทนร่ม นิยมปลูกในภาคใต้

ลักษณะประจำพันธุ์ ใบสีเขียวอ่อน ท้องใบสีขาว ดอกสีม่วงแดง การแตกกอหลวม หน่อกลมอวบ มีการยึดปล้องเร็ว ทรงพุ่มกางมาก เส้นผ่านศูนย์กลางกอ ๓๕.๔ เซนติเมตร ความสูงกอ ๑๐๘ เซนติเมตร ใบเป็นมัน ความยาวใบ ๑๘๔.๘ เซนติเมตร C:N ratio = ๙๐.๙๑ เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้และภายใต้ร่มเงาของไม้ยืนต้น เจริญเติบโตดีในดินร่วนเหนียวและดินลูกรัง ลักษณะลำต้นแข็งตั้งตรงเหมาะสำหรับปลูกขวางร่องน้ำและสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเปรี้ยวจัดที่มีความเป็นกรดรุนแรงมาก (pH ประมาณ ๔.๕) มีระบบรากยาวและหนาแน่นกว่าพันธุ์อื่นๆ จึงสามารถทนต่อธาตุพิษได้ดีกว่าพันธุ์อื่นๆ ที่ปลูกในดินเปรี้ยวจัด

ห้วยขาแข้ง (เจ้าป่า) #ทนร่ม เจริญเติบโตได้ในป่า

ลักษณะประจำพันธุ์ ใบสีเขียวเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลางกอ ๔๐.๔ เซนติเมตร ความสูงกอ ๘๐ เซนติเมตร ความยาวใบ ๑๙๕.๔ เซนติเมตร C:N ratio = ๑๐๐.๐ เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคกลางและภาคเหนือเจริญเติบโตดีในดินเหนียว สามารถเจริญเติบโตได้ดีได้ร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ เหมาะกับการขยายพันธุ์เพื่อใช้ปลูกในพื้นที่ที่มีแสงแดดส่องถึงได้น้อย

ประจวบคีรีขันธ์ (ทนทรหด) #ทนร่ม ทนเปรี้ยว ทนเค็ม

ลักษณะประจำพันธุ์ ใบหนาสีเขียวเข้ม ปล้องโคนใบสีขาว ดอกสีม่วง เส้นผ่านศูนย์กลางกอ 43 เซนติเมตร ความสูงกอ 80 เซนติเมตร แดกกอแน่น หน่อใหญ่ตั้งตรง ใบหนาสีเขียวเข้ม ความยาวใบ 233 เซนติเมตร C:N ratio = 98.08 เหมาะสมสำหรับปลูกในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนเหนียว ดินลูกรัง และในสภาพแสงน้อย ภายใต้ร่มเงาของไม้ยืนต้น ไม้ผล นอกจากนี้สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพพื้นที่ดินเปรี้ยว และดินเค็ม